

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра мовознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри мовознавства
26.08.2025 року,
протокол № 1.

Завідувачка кафедри, докторка
педагогічних наук, професорка

_____ Ольга НАГОРНА
26.08.2025 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕКЛАД»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів освітнього ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

РОЗРОБНИК:

Доцент кафедри мовознавства,
кандидат філологічних наук, доцент

Ярослав НАГОРНИЙ
26 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО
Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних

наук, доцентка

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
26 серпня 2025 року

м. Хмельницький
2025

**Освітньо-професійна програма «Бакалавр»
Спеціальність 035 Філологія
спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки
(<http://www.univer.km.ua/kafmov>)**

Назва навчальної дисципліни	ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕКЛАД
Викладач	Практичні заняття: Нагорний Ярослав Володимирович, к.філол.н., доцент (http://www.univer.km.ua/kafmov) Практичні заняття, залік: Мисечко Ольга Валеріївна, к.пед.н., доцент
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: kafmov (під доменом univer.km.ua), nahornyi@univer.km.ua Профіль у соціальних мережах: Facebook ORCID: ID: https://orcid.org/0000-0003-2381-2194 Електронна адреса: olhamysechko7@gmail.com https://orcid.org/0000-0003-4667-6252
Інформаційні ресурси	Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус №4, вул. Проскурівська, 57, ауд. 213; Мисечко Ольга Валеріївна, вівторок з 15.00 до 16.20; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації – згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	1.1. Мета дисципліни «Військовий переклад» – сформувати у здобувачів вищої освіти професійну перекладацьку компетентність у сфері військової комунікації шляхом оволодіння теоретичними засадами та практичними навичками перекладу спеціалізованих військових текстів з англійської мови на українську та з української мови на англійську. Дисципліна спрямована на розвиток умінь адекватно й точно передавати зміст інформації з урахуванням термінологічної, стилістичної та жанрової специфіки, етичних і міжкультурних аспектів професійного спілкування, а також вимог до якості й безпеки перекладу в військовому середовищі. У результаті вивчення дисципліни студенти набувають здатності працювати з різними типами
--	--

військових текстів, використовувати довідкові ресурси та сучасні перекладацькі інструменти, забезпечуючи ефективну міжмовну комунікацію у сфері безпеки.

1.2. Основні завдання дисципліни:

- Ознайомити здобувачів освіти з теоретичними засадами військового перекладу та його місцем у системі фахової міжмовної комунікації.
- Сформуванню системи базових і спеціалізованих військових термінів українською та англійською мовами й навчити коректно використовувати їх у перекладацькій практиці.
- Навчити застосовувати перекладацькі стратегії й трансформації з урахуванням жанрово-стилістичних, прагматичних та міжкультурних особливостей військового дискурсу.
- Сформуванню вміння працювати з фаховими джерелами інформації, термінологічними базами, глосаріями та електронними ресурсами, зокрема з використанням сучасних перекладацьких інструментів.
- Розвинути навички редагування, коректури та контролю якості військового перекладу з урахуванням вимог точності, етичності та безпеки передачі інформації.
- Сприяти формуванню професійної відповідальності перекладача.

1.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні теоретичні засади перекладознавства в контексті військової комунікації;
- базу та спеціалізовану військову термінологію англійською та українською мовами;
- класифікацію та жанрово-стилістичні особливості військових текстів;
- принципи еквівалентності та адекватності перекладу військових текстів;
- основні перекладацькі стратегії, прийоми й трансформації, що застосовуються у військовому перекладі;
- лексичні, граматичні та стилістичні труднощі перекладу військових текстів і способи їх подолання;
- вимоги до якості, точності та безпеки перекладу військової інформації;
- особливості міжкультурної комунікації у військовому середовищі;
- основні довідкові джерела, термінологічні бази та електронні ресурси для військового перекладу;

вміти:

- здійснювати адекватний і точний переклад військових текстів з англійської мови на українську та з української мови на англійську;
- аналізувати військові тексти з урахуванням їх жанрових, стилістичних і прагматичних особливостей;
- правильно використовувати загальноживану та спеціалізовану військову термінологію у перекладі;
- застосовувати перекладацькі стратегії, прийоми та трансформації відповідно до типу військового тексту;
- працювати з фаховими словниками, глосаріями, термінологічними базами та електронними ресурсами;
- виявляти та усувати перекладацькі помилки, здійснювати редагування й коректуру військових перекладів;
- забезпечувати точність, логічність і зрозумілість перекладу військової інформації для різних цільових аудиторій;
- використовувати сучасні інформаційні та перекладацькі технології у професійній діяльності;

	<p>мати навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перекладу письмових військових текстів різних жанрів і рівнів складності з англійської мови на українську та з української мови на англійську; - роботи з військовою термінологією, зокрема створення й використання власних глосаріїв; - аналізу, редагування та коректури перекладів військових текстів з урахуванням норм фахової мови; - застосування перекладацьких стратегій і трансформацій у процесі військового перекладу; - користування довідковими, електронними та корпусними ресурсами для забезпечення якості перекладу; - дотримання професійних, етичних і деонтологічних норм перекладацької діяльності у військовій сфері; - забезпечення точності, послідовності та термінологічної узгодженості перекладу; - використання сучасних інформаційно-комунікаційних і перекладацьких технологій у професійній діяльності; - самостійної організації перекладацької роботи та відповідальності за результат перекладу в умовах військової комунікації.
<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК) ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів. ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.</p>
<p>Результати</p>	<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями</p>

навчання	<p>державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ПР 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПР 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p>											
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	<p>Курс навчання – 4-й, 7-й семестр. Тип дисципліни – вибіркова.</p> <p>Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін ОК 13 Практичний курс основної іноземної мови, ОК 23 Теорія та практика перекладу, ОК 25 Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів (юридичні дисципліни), ОК 26 Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів (управлінські та економічні дисципліни).</p>											
Обсяг навчальної дисципліни	<p>4 кредити ЄКТС / 120 годин, у тому числі, самостійної роботи – 74 години, практичних занять – 46 годин.</p>											
Форма навчання	<p>Денна</p>											
Мова викладання	<p>Англійська</p>											
Формат вивчення навчальної дисципліни	<p>Офлайн/онлайн: практичні заняття, виконання самостійної роботи, консультації, залік тощо.</p> <p>Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.</p>											
Необхідне обладнання	<p>Мультимедійний проектор, комп'ютер.</p>											
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="411 1664 590 1798">Години (лекції / практичні / СРС)</th> <th data-bbox="598 1664 885 1798">Тема</th> <th data-bbox="893 1664 1220 1798">Методи навчання та форми поточного контролю</th> <th data-bbox="1228 1664 1487 1798">Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="411 1809 590 2096">8 / 12</td> <td data-bbox="598 1809 885 2096">Introduction to Military Translation. Basic Military Terminology</td> <td data-bbox="893 1809 1220 2096">Робота з довідковою літературою (словники, енциклопедії, наукові статті). Використання електронних ресурсів та онлайн-бібліотек.</td> <td data-bbox="1228 1809 1487 2096">Практичне заняття заняття – 5 СРС – 3</td> </tr> </tbody> </table>	Години (лекції / практичні / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів	8 / 12	Introduction to Military Translation. Basic Military Terminology	Робота з довідковою літературою (словники, енциклопедії, наукові статті). Використання електронних ресурсів та онлайн-бібліотек.	Практичне заняття заняття – 5 СРС – 3			
Години (лекції / практичні / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів									
8 / 12	Introduction to Military Translation. Basic Military Terminology	Робота з довідковою літературою (словники, енциклопедії, наукові статті). Використання електронних ресурсів та онлайн-бібліотек.	Практичне заняття заняття – 5 СРС – 3									

			<p>Дискусійні питання та дебати.</p> <p>Індивідуальні завдання (словнички, міні-дослідження).</p> <p>Презентації та міні-проекти.</p>	
	8 / 12	Translation of texts on the Organizational Structure	<p>Робота з довідковою літературою та електронними ресурсами.</p> <p>Аналіз перекладів військових текстів.</p> <p>Індивідуальні завдання (словнички, міні-дослідження).</p> <p>Презентації та групові проекти.</p>	<p>Практичне заняття заняття – 5</p> <p>СРС – 3</p>
	8 / 12	US Armed Forces General Outlook	<p>Робота з довідковою літературою та словниками.</p> <p>Дискусійні питання (як змінюється значення термінів у різних контекстах).</p> <p>Аналіз перекладів військових текстів.</p> <p>Індивідуальні завдання (словнички, приклади багатозначних термінів).</p> <p>Презентації та міні-проекти.</p>	<p>Практичне заняття заняття – 5</p> <p>СРС – 3</p>
	8 / 12	US Armed Forces Personnel	<p>Робота з довідковою літературою та електронними ресурсами.</p> <p>Індивідуальні завдання.</p> <p>Презентації та міні-проекти.</p> <p>Дискусійні питання.</p> <p>Аналіз перекладів військових текстів.</p>	<p>Практичне заняття заняття – 5</p> <p>СРС – 3</p>
	8 / 12	US Army	<p>Робота з довідковою літературою та словниками.</p> <p>Аналіз прикладів перекладу військових текстів.</p> <p>Дискусійні питання (як уникати</p>	<p>Практичне заняття заняття – 5</p> <p>СРС – 4</p>

			<p>калькування, які стратегії ефективні). Індивідуальні завдання (переклад текстів, інтерв'ю, пошук еквівалентів). Презентації та міні-проєкти.</p>	
6 / 14	US Army Organization		<p>Робота з довідковою літературою та словниками. Дискусійні питання (як терміни змінюють значення залежно від контексту). Аналіз перекладів військових текстів. Індивідуальні завдання. Аналіз текстів.</p>	<p>Практичне заняття заняття – 5 СРС – 4</p>
<p>Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Військовий переклад (англійська мова): підруч. / І. Г. Блощинський, І. А. Яремчук. Хмельницький: вид-во НАДПСУ, 2016. 440 с. (Затверджено Міністерством освіти та науки України, лист № 1/11 – 12644 від 06.08.2013 р.). 2. Балабін, В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу. Київ: Логос, 2002. 314 с. 3. Балабін, В. В., Лісовський В. М., Чернишов О. О. Основи військового перекладу: (англ. мова): [підручник]; [ред. В.В. Балабіна]. Київ: Логос, 2008. 587 с. 4. Білан, М. Б. Лексико-семантичні проблеми військового перекладу. Київ: Логос, 2010. 244 с. 4. Василенко, Д. В. Розвиток словникового складу англійської мови військової сфери ХХ – початку ХХІ століття: Дисертація на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 "Германські мови". Запоріжжя. 2008. 237 с. 5. Гукова, О. В. Практичний курс військово-спеціальної мовної підготовки: навчальний посібник. Житомир: ЖВІ НАУ, 2010. 320 с 6. Лісовський В. М. Військово-спеціальний переклад: (англ. мова). підручник у трьох томах. К. : ВІКНУ, 2017. 7. Литовченко І. Динамічні процеси у військовій лексиці української мови (назви зброї, амуніції, споруд) : монографія ; за ред. проф. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2016. 206 с. 8. Янчук, С. Особливості перекладацького супроводження заходів міжнародного військового співробітництва. Тези доповідей "Військова освіта сьогодення та майбутнє". Наукове видання. Київ: 			

	<p>ВІКНУ, 2010. С. 259-260.</p> <p>9. Nahorna O., Nahorni Ya. English-Ukrainian Glossary of Military Terminology. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. 2025. 44 с.</p> <p>10. English-Ukrainian Military Dictionary. https://english-military-dictionary.org.ua/nato-glossary-of-terms-and-definitions</p> <p>11. Webster's Dictionary and Thesaurus. URL: https://www.merriam-webster.com/</p>
<p>Методи навчання та форми поточного контролю</p>	<p><i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Військовий переклад» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</i></p> <p>Під час практичних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення проблемних ситуацій (наприклад, декодування військових скорочень). 2. Видача випереджальних завдань до лексичної теми (пошук прикладів військової лексики у спеціалізованих текстах і словниках). 3. Презентація студентських робіт (словники термінів, аналіз військових текстів). 4. Експрес-опитування, діалог, дискусія щодо семантики та функцій військової лексики. 5. Монологічне та діалогічне мовлення. 6. Написання словникових диктантів (з військовими термінами та їх визначеннями). 7. Читання тематичних текстів та виконання завдань до них. 8. Аудіювання автентичних текстів. 9. Усний та письмовий переклад військових текстів. <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:</p> <p>Усне опитування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - короткі відповіді на запитання викладача під час практичних занять (наприклад, визначення терміну, пояснення його функції у військовому дискурсі). <p>Письмове опитування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання диктантів-перекладів, декодування скорочень. <p>Онлайн-тестування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання Google Forms, Quizizz для перевірки засвоєння матеріалу. <p>Експрес-опитування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - швидкі завдання на початку заняття (наприклад, пояснити значення нового військового терміну). <p>Індивідуальні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка повідомлень, словників військових термінів, переклад уривків текстів. <p>Групові завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дискусії, дебати, аналіз та редагування перекладів.
<p>Політика щодо дедлайнів та</p>	<p>Здобуття балів за пропущені практичні заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в</p>

здобуття балів за пропущені заняття	Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (https://surli.cc/qkkomi). Завдання та формат виконання визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Військовий переклад» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))
Підсумковий контроль	Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Військовий переклад» та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php) Залік усно-письмовий. Структура білету включає виконання лексичного тесту, перекладу тексту.
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (https://surli.cc/qkkomi). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 27 червня 2024 року, протокол №17, уведеного в дію наказом від 27 червня 2024 року № 449/24) (https://surl.lu/beyqoj)
Порядок отримання додаткових балів	Студент може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://surl.lu/hmoqck)
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://surl.li/gtmyls)
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг 0,5 ум.др.арк.